

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

Consultatie

**Nadere voorschriften handelwijze accountant bij
niet-naleving wet- en regelgeving door eigen
organisatie of cliënt (Nadere voorschriften NOCLAR)**

9 februari 2018

Consultatieperiode loopt tot 23 maart 2018

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt (Nadere voorschriften NOCLAR)

Nadere voorschriften	NOCLAR
Van toepassing op:	Accountants in business, intern accountants, overheidsaccountants en openbaar accountants
Onderwerp:	Het handelen van accountants bij niet-naleving van wet- en regelgeving door hun eigen organisatie of cliënt
Datum:	09 februari 2018
Status:	Nadere voorschriften met dwingende bepalingen
Relevante regelgeving:	VGBA
Consultatie:	De Nadere voorschriften NOCLAR zijn thans in concept. De consultatietermijn loopt tot 23 maart 2018.

Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt (Nadere voorschriften NOCLAR)

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse beroepsorganisatie van accountants;

Gelet op artikel 24 van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants;

Overwegende dat het wenselijk is specifieke maatregelen voor te schrijven aan een accountant die tijdens het verrichten van een professionele dienst zich bewust wordt van informatie die erop wijst dat bij zijn eigen organisatie of cliënt wet- en regelgeving niet wordt nageleefd, mogelijk niet wordt nageleefd of dreigt niet te worden nageleefd;

Gehoord de leden;

Stelt de volgende nadere voorschriften vast:

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze nadere voorschriften wordt verstaan onder:

- *aanzienlijke schade*: ernstige nadelige gevolgen voor de eigen organisatie of cliënt, de daarbij werkzame of daaraan verbonden personen, beleggers, schuldeisers, andere belanghebbenden of maatschappij;
- *bevoegde instantie*: autoriteit die bij of krachtens wet is aangewezen om een relevante niet-naleving te onderzoeken;
- *controleopdracht*: opdracht tot controle van financiële overzichten;
- *eigen organisatie*: organisatie waarbij een accountant in business, intern of overheidsaccountant of openbaar accountant werkzaam is of waaraan hij is verbonden;
- *management*: management als bedoeld in de begrippenlijst van de NV COS;
- *met governance belaste personen*: met governance belaste personen als bedoeld in de begrippenlijst van de NV COS;
- *niet-naleving*: het opzettelijk of niet-opzettelijk in strijd met de wet- en regelgeving uitvoeren of niet-uitvoeren van handelingen begaan door de eigen organisatie of cliënt, de met governance belaste personen, het management of andere personen werkzaam bij of verbonden aan de eigen organisatie of cliënt. Onder niet-naleving wordt niet verstaan persoonlijke misdrijvingen die geen verband houden met de zakelijke activiteiten van de eigen organisatie of cliënt;
- *senior-positie*: positie van waaruit een accountant besluiten kan nemen met betrekking tot het verwerven, inzetten en beheersen van de personele, financiële, technische, materiële en immateriële middelen van de eigen organisatie of op die besluiten significante invloed kan uitoefenen;
- *relevante niet-naleving*: geïdentificeerde, mogelijke of dreigende niet-naleving van wet- en regelgeving.

Artikel 2

Deze nadere voorschriften zijn van toepassing op iedere accountant die tijdens het verrichten van een professionele dienst zich bewust wordt van informatie die erop wijst dat bij zijn eigen organisatie of cliënt wet- en regelgeving niet wordt nageleefd, mogelijk niet wordt nageleefd of dreigt niet te worden nageleefd, als:

- a die wet- en regelgeving van directe invloed is op de vaststelling van in de financiële overzichten opgenomen van materieel belang zijnde bedragen en toelichtingen; of
- b het naleven van die wet- en regelgeving voor de eigen organisatie of cliënt van fundamenteel belang kan zijn voor:
 - i de operationele aspecten;
 - ii de mogelijkheid om de activiteiten voort te zetten; of
 - iii het voorkomen van sancties van materieel belang.

Artikel 3

De accountant die zich bewust wordt van informatie die wijst op een relevante niet-naleving verkrijgt voor zover redelijkerwijs mogelijk in zijn positie:

- a inzicht in de aard, omstandigheden en mogelijke gevolgen van de relevante niet-naleving;
- b het inzicht dat voor de verdere toepassing van deze nadere voorschriften noodzakelijk is.

Artikel 4

- 1 De paragrafen 2 tot en met 4 zijn niet van toepassing op een relevante niet-naleving die duidelijk onbetekenend is.
- 2 De paragrafen 3 en 4 zijn niet van toepassing op de accountant die er redelijkerwijs op mag vertrouwen dat een andere accountant passend op een relevante niet-naleving reageert of heeft gereageerd.
- 3 De informatieplichten, bedoeld in de artikelen 7,9, 12, 14,15 en 17, zijn niet van toepassing voor zover een wettelijk voorschrift of zwaarwegende belangen zich ertegen verzetten dat bepaalde personen of entiteiten worden geïnformeerd.

Artikel 5

In afwijking van de paragrafen 3 en 4 kan de accountant een relevante niet-naleving volgens een door zijn eigen organisatie of cliënt opgestelde procedure melden, als hij er redelijkerwijs op mag vertrouwen dat deze toereikend is.

Paragraaf 2 Acute dreiging

Artikel 6

- 1 De accountant meldt een dreigende niet-naleving aan de bevoegde instantie zonder deze eerst met zijn eigen organisatie of cliënt te bespreken, als acuut ingrijpen door de bevoegde instantie noodzakelijk is om aanzienlijke schade te voorkomen of beperken.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing, als een accountant heeft vastgesteld dat een andere accountant deze melding heeft gedaan.

Paragraaf 3 Relevante niet-naleving bij de eigen organisatie

Artikel 7

- 1 De accountant bespreekt een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie met zijn direct leidinggevende.
- 2 De accountant bespreekt een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie met een persoon op het eerstvolgende gezagsniveau die niet betrokken lijkt als:
 - a hij de relevante niet-naleving met zijn direct leidinggevende heeft besproken en vermoedt dat die bij de relevante niet-naleving is betrokken;
 - b zwaarwegende belangen zich ertegen verzetten dat hij de relevante niet-naleving met zijn direct leidinggevende bespreekt.
- 3 De accountant in een senior-positie zorgt er daarnaast voor dat een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie met het management en de met governance belaste personen wordt besproken.

Artikel 8

De accountant in een senior-positie neemt zo spoedig mogelijk vanuit zijn positie redelijkerwijs te nemen maatregelen die:

- a een dreigende niet-naleving bij zijn eigen organisatie voorkomen;
- b de gevolgen van een niet-naleving bij zijn eigen organisatie voor zoveel mogelijk wegnemen ;
- c voorzien in een melding van de relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie aan de bevoegde instantie, als zijn eigen organisatie bij of krachtens wet daartoe verplicht is;
- d herhaling voorkomen.

Artikel 9

De accountant in een senior-positie informeert eindverantwoordelijke accountants van buiten zijn eigen organisatie over een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie als hij weet dat zij bij zijn

eigen organisatie een opdracht uitvoeren, het voor de uitvoering van hun opdracht van belang is hiervan op de hoogte te zijn en zij niet tijdig door de eigen organisatie zijn geïnformeerd.

Artikel 10

- 1 De accountant in een senior-positie beoordeelt of passend op een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie is of wordt gereageerd.
- 2 In zijn beoordeling betreft de accountant in elk geval of:
 - a de relevante niet-naleving toereikend is of wordt onderzocht;
 - b tijdig is of wordt gereageerd;
 - c maatregelen zijn of worden genomen om een dreigende niet-naleving te voorkomen;
 - d de relevante niet-naleving is of wordt gemeld aan de bevoegde instantie, als zijn eigen organisatie bij of krachtens wet daartoe verplicht is;
 - e maatregelen zijn of worden genomen om de gevolgen van de niet-naleving zoveel mogelijk weg te nemen;
 - f maatregelen zijn of worden genomen om herhaling te voorkomen.

Artikel 11

- 1 De accountant in een senior-positie die vaststelt dat niet passend op een relevante niet-naleving bij de eigen organisatie is of wordt gereageerd, neemt zelf vanuit zijn positie redelijkerwijs te nemen maatregelen die in het algemeen belang noodzakelijk zijn als:
 - a het aannemelijk is dat er aanzienlijke schade is of dreigt;
 - b de situatie urgent is;
 - c hij onvoldoende vertrouwen heeft in de integriteit van zijn eigen organisatie;
 - d redelijkerwijs kan worden verwacht dat de relevante niet-naleving zich zal herhalen; of
 - e het niet-naleven van wet- en regelgeving in aanzienlijke mate is doorgewerkt in de bedrijfscultuur van zijn eigen organisatie.
- 2 De accountant, bedoeld in het eerste lid, informeert zijn eigen organisatie over zijn voornemen de relevante niet-naleving aan de bevoegde instantie te melden.

Paragraaf 4 Relevante niet-naleving bij een cliënt

Artikel 12

- 1 De accountant bespreekt een relevante niet-naleving bij zijn cliënt met het management op het passende verantwoordelijkheidsniveau en indien passend met de met governance belaste personen van de cliënt.
- 2 De accountant kan een relevante niet-naleving bij zijn cliënt met haar interne auditfunctie bespreken, voor zover hij dit in de omstandigheden passend vindt.

Artikel 13

- 1 De accountant dringt bij het management en indien passend de met governance belaste personen van de cliënt aan om zo spoedig mogelijk maatregelen te nemen die:
 - a een dreigende niet-naleving bij zijn cliënt voorkomen;
 - b de gevolgen van een niet-naleving bij zijn cliënt zoveel mogelijk wegnemen;
 - c voorzien in een melding van de relevante niet-naleving bij zijn cliënt aan de bevoegde instantie, als zijn cliënt bij of krachtens wet daartoe verplicht is;
 - d herhaling voorkomen.
- 2 De accountant die vaststelt dat het management en de met governance belaste personen hun wettelijke verplichtingen onvoldoende onderkennen, adviseert hen deskundige bijstand in te schakelen.

Artikel 14

De accountant informeert eindverantwoordelijke accountants van buiten de cliënt over een relevante niet-naleving bij de cliënt, als hij weet dat zij bij de cliënt een opdracht uitvoeren, het voor de uitvoering van hun opdracht van belang is hiervan op de hoogte te zijn en zij niet tijdig door de cliënt zijn geïnformeerd.

Artikel 15

- 1 De accountant die een controleopdracht uitvoert bij een groepsonderdeel informeert de groepsaccountant over een relevante niet-naleving bij zijn groepsonderdeel.
- 2 De groepsaccountant informeert die accountants die verantwoordelijk zijn op het niveau van de groepsonderdelen over een relevante niet-naleving bij zijn cliënt, als deze informatie van belang is bij de uitvoering van:
 - a de groepscontrole;
 - b de controleopdracht van afzonderlijke groepsonderdelen.

Artikel 16

- 1 De accountant met een controleopdracht beoordeelt of passend op een relevante niet-naleving bij zijn cliënt is of wordt gereageerd.
- 2 In zijn beoordeling betreft de accountant in elk geval of:
 - a de relevante niet-naleving toereikend is of wordt onderzocht;
 - b tijdig is of wordt gereageerd;
 - c maatregelen zijn of worden genomen om een dreigende niet-naleving te voorkomen;
 - d de relevante niet-naleving is of wordt gemeld aan de bevoegde instantie, als zijn cliënt bij of krachtens wet daartoe verplicht is;
 - e maatregelen zijn of worden genomen om de gevolgen van de niet-naleving zoveel mogelijk weg te nemen;
 - f maatregelen zijn of worden genomen om herhaling te voorkomen.

Artikel 17

- 1 De accountant met een controleopdracht die vaststelt dat niet passend op een relevante niet-naleving bij zijn cliënt is of wordt gereageerd, neemt zelf de vanuit zijn positie redelijkerwijs te nemen maatregelen die in het algemeen belang noodzakelijk zijn als:
 - a het aannemelijk is dat er aanzienlijke schade is of dreigt;
 - b de situatie urgent is;
 - c hij onvoldoende vertrouwen heeft in de integriteit van zijn cliënt;
 - d redelijkerwijs kan worden verwacht dat de relevante niet-naleving zich zal herhalen; of
 - e het niet-naleven van wet- en regelgeving in aanzienlijke mate is doorgewerkt in de bedrijfscultuur van zijn cliënt.
- 2 De accountant die een niet-controleopdracht uitvoert bij een cliënt neemt zelf de vanuit zijn positie redelijkerwijs te nemen maatregelen in het algemeen belang, als hij dit in de omstandigheden noodzakelijk vindt.
- 3 De accountant, bedoeld in het eerste of tweede lid, informeert zijn cliënt over zijn voornemen een relevante niet-naleving aan de bevoegde instantie te melden.

Paragraaf 5 Slotbepalingen

Artikel 18 (overgangsrecht)

PM

Artikel 19 (aanbevolen citeertitel)

Deze nadere voorschriften worden aangehaald als: Nadere voorschriften NOCLAR, bij afkorting NV NOCLAR.

Artikel 20 (inwerkingtreding)

Deze nadere voorschriften treden in werking op PM.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl